

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Код РПНД О71841

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ
Basics of media literacy

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Миколаїв – 2020 р.

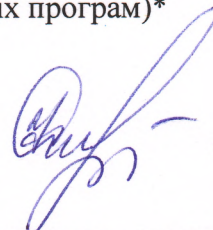
Робоча програма навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 06 Журналістика, спеціальність 061 Журналістика, освітня програма Реклама і зв'язки з громадськістю

"25" серпня 2020 року. 16 с.

Розробник: *Костирко Т. М.*, кандидат наук із соціальних комунікацій, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін НУК.

Проект робочої програми навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" узгоджено з гарантом освітньої програми (гарантами освітніх програм)*

Гарант освітньої програми
"Реклама і зв'язки з громадськістю"
доктор філологічних наук, професор

Філатова О. С.

Проект робочої програми навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від "26" серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
доктор філологічних наук, професор

Трибулькевич К. Г.

Проект робочої програми навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 1 від "26" серпня 2020 р.

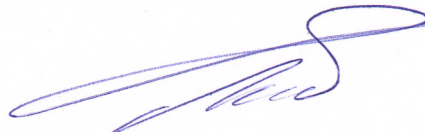
Голова

Бобіна О. В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

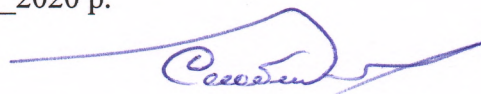

Лабарткава А. В.

Робоча програма навчальної дисципліни "ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ" затверджено Науково-методичною радою НУК

Протокол № 6 від "27" серпня 2020 р.

Голова НМР НУК

Трушляков Є. І.

© НУК, 2020

ЗМІСТ

Зміст	1
Вступ	2
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	4
3. Очікувані результати навчання	4
4. Програма навчальної дисципліни.....	5
5. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	9
6. Форми поточного та підсумкового контролю.....	9
7. Критерії оцінювання результатів навчання.....	11
8. Рекомендовані джерела інформації.....	11

ВСТУП

Анотація

Сучасна людина для успішної життєдіяльності не може бути осторонь інформаційних потоків. Головна складність нині не в тому, щоб отримати певну інформацію, а в тому, щоб визначити, яка саме інформація потрібна.

Причина актуальності медіаосвіти полягає в тому, що інформаційна революція та глобалізація зробили наше сприйняття світу значною мірою залежним від того, як його подають медіа. На жаль, останні належно не відреагували на зростання відповідальності: матеріали часто погано перевіряють, вони містять елементи маніпуляції та підтасувань. У цих умовах медіаосвіта — шлях до самозахисту людини від недобросовісної медіаінформації.

Основна мета курсу — підготувати студентів до свідомого існування у медіасередовищі через формування критичного мислення до медіапродуктів. Перетворення студентської молоді, як споживачів медіапродуктів, у свідомих і творчих користувачів мас-медіа, створення умов інформаційної безпеки, вироблення імунітету до маніпулятивної дії медіа неможливо без опанування сучасним поколінням основ медіаграмотності.

Результатом медіаосвіти має бути підвищення рівня медіаграмотності, що полягає в сукупності мотивів, знань, умінь і можливостей, що сприяють добиранню, використанню, критичному аналізу, оцінюванню, створенню та передаванню медіатекстів різних форм, жанрів, а також аналізу складних процесів функціонування медіа в суспільстві.

Ключові слова: медіаграмотність, медіаосвіта, медіапродукт, критичне мислення, маніпулятивні дії в медіа, функціонування медіа в суспільстві.

Abstract

A modern-day individual for performing successful living activities cannot stay away from information flows. The more difficult task is currently not the access to some kind of information, but the evaluating, what information exactly is needed.

The reason for media education relevance exists because media revolution and globalization made our perception of the world greatly influenced by its media interpretation. The mass media, regrettably, didn't improve according to the increase of responsibility, and it is a common occurrence, that media content doesn't undergo proper fact-checking and contains elements of data manipulation and fraud. Under these circumstances, media education helps to make individuals capable of self-protection against media fakes and misinformation.

The main task of the course is to prepare the rising generation for knowledgeable life in

media environment and for natural integration into the media culture by developing critical comprehension of the media content. Raising the young students, who act as eager consumers of the media content, into the knowledgeable and creative mass media users, creating the conditions for informational security, forming the immunity against manipulative influence of the mass media require learning the basics of media literacy by the new generation.

Media education aims to improve the media literacy competency, which consists of motivation, knowledge, skills and opportunities for selection, usage, critical analysis, evaluation, creating and sharing of mediatexts in various forms and genres, as well as analysis of the complex functioning processes of the media in society.

Key words: media literacy, media education, media content, critical thinking, manipulative media influence, functioning of media in society.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 06 Журналістика	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність: 061 Журналістика Освітня програма: "Реклама і зв'язки з громадськістю"	Семестр	
		1-й	1-й
		Лекцій	
		15 год.	4 год.
		Практичні заняття	
Загальна кількість годин – 120		30 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		75 год.	110 год.
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни *"ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ"* є формування у студентів відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК07. Здатність працювати в команді
- ФК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності
- ФК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами
- ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань Програма навчальної дисципліни
- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою

- ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою
- ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіаграмотності

Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії розвитку медіаосвіти Основні теорії медіаосвіти.

Суспільне значення медіаосвіти. Визначення та сутність поняття "медіаграмотність". Напрацювання західних науковців у сфері медіаосвіти. Медіаосвіта в Україні. "Протекціоністська" ("ін'єкційна", "захисна", "прищеплювальна") теорія медіаосвіти. Теологічна / релігійна теорія медіаосвіти. Етична теорія медіаосвіти. Теорія медіаосвіти як розвитку "критичного мислення". Ідеологічна теорія медіаосвіти. Екологічна теорія медіаосвіти. Теорія медіаосвіти як джерела "задоволення потреб" аудиторії. Культурологічна теорія медіаосвіти. Естетична (художня) теорія медіаосвіти. Семіотична теорія медіаосвіти. Соціокультурна теорія медіаосвіти. Практична цінність теорій медіаосвіти.

Література: [2], [3], [6] стор. 6-24.

Тема 2. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу. Поняття про масову комунікацію.

Когнітивно-інституційний підхід до масової комунікації. Поняття інформації. Соціальна інформація та її властивості. Інформація в журналістиці. Текст та інші носії інформації в масмедіа. Поняття "комунікація". Спілкування та комунікація. Визначення масової комунікації. Поняття про мас-медіа: теоретичні й історичні аспекти. Властивості мас-медіа. Вивчення ефектів масової комунікації. Теорія стереотипів. Теорія когнітивного дисонансу. Теорія користі та задоволення. Теорія навчання та теорія пізнання. Структурно-функціональний підхід. Теорія спіралі мовчання. Теоретичні основи свободи преси. Теорія порядку денного М. Мак-Кобса і Д. Шоу. Теорія гейткіперів К. Левіна.

Література: [2], [3], [4], [5], [6] стор. 46-99.

Тема 3. Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні.

Роль медіа в суспільстві. Історія виникнення стандартів. Поняття етичного кодексу та його роль. Функція професійних стандартів журналістики. Перелік та визначення базових професійних стандартів журналістики. Маніпулювання аудиторіями через порушення стандартів. Приклади порушення стандартів. Якими є стандарти подання інформації в медіа: баланс, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, оперативність, повнота подачі інформації, факт, судження, думка. Тема складається з таких модулів 1. Стандарти подання інформації. 2. Джерела інформації. Факт vs думка. Практичне завдання, що завершує цю тему, полягає в проведенні студентами аналізу матеріалів одного з Інтернет-медіа та виявлення у них фактів і суджень.

Література: [2] стор. 15, [4] стор. 1-7, [6] стор. 111-125.

Змістовий модуль 2. Сучасна екранна культура та аудіовізуальна грамотність.

Тема 4. Види медіа. Історія медіа

Основні види медіа: телебачення (визначення поняття, регулювання галузі), кінематограф (кінематограф як вид мистецтва та форма соціальної комунікації, кіно як

екранна культура, мова кіно, фільм і реальність), газети (структура сучасної газети, газетні жанри, стандарти подання інформації в газеті), журнали (види журналів, огляд сучасного ринку журналів, цінності ілюстрованих журналів), радіо (музика як частина поп-культури, радіо як мас-медіа), інтернет.

Література: [6] стор. 144-199.

Тема 5. Критичне мислення. Аналіз медіатекстів різних видів медіа Критичне сприйняття. Ідеологічний аналіз. Аналіз репрезентації. Декодування медіа текстів. Аналіз стереотипів. Сюжетний (наративний) аналіз. Жанровий аналіз. Іконографічний аналіз. Семіотичний аналіз. Контекстуальний аналіз. Комерціалізація. Аналіз медіа в контексті ринку.

Студенти дізнаються, якими є інструменти перевірки інформації, як критично аналізувати медіаповідомлення. Вивчення наступних термінів полегшить їхнє розуміння і комунікацію: стандарти подання інформації, джерела інформації, медіаграмотність, медіаосвіта, критичне мислення. Які існують джерела інформації. Техніки критичного мислення.

Література: [6] стор. 328-343, [8] стор. 91-97.

Змістовий модуль 3. Практична медіаграмотність

Тема 6. Маніпуляції в медіа

Поняття маніпулятивності . Маніпуляції в мас-медіа. Спіраль мовчання. Наративи. Фрейми. Ключові поняття теми: гейткіпери, пропаганда, джинса, фейк. 1. Як медіа маніпулюють "порядком денним" суспільства. Пропаганда. "Джинса", або замовні матеріали. Що таке фейк. У практичному завданні теми студентам пропонується проаналізувати новини вітчизняних телеканалів з метою виявити в них пропагандистські матеріали чи приховану рекламу. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу.

Маніпуляція підсвідомістю. Закони на яких ґрунтується основний сенс маніпуляції. Емоційні мотиви рекламного впливу на особистість реципієнта. Співвідношення емоційних і раціональних мотивів, що впливають на підсвідомість. Які треба зробити висновки, щоб сформувати своє адекватне ставлення до рекламних меседжів. Психологічний засіб від непотрібної інформації. Психотехнології в рекламі.

Література: [1] стор. 120-135, [6] стор. 283-303, [8] стор. 91-97.

Тема 7. Цифрова ідентичність в Інтернеті

Висвітлюється, який "цифровий слід" залишають користувачі Інтернету. Студенти отримають змогу порівняти моделі поведінки онлайн та офлайн. Цифрова ідентичність і соціальні мережі. Цифрова ідентичність у віртуальному світі. Медіабезпека та інтерграмотність. Як убезпечити себе у віртуальному світі" інформує студентів, як вберегти себе від небажаних наслідків користування Інтернетом, навчас аналізувати інформацію, отриману з Інтернет-джерел, ідентифікувати зловживання в Мережі, захищати власні права, які можуть бути порушені в Інтернеті. Права людини / дитини в Інтернеті. Кіберзлочинність, кібербулінг, грумінг, секстинг.

Література: [6] стор. 222-237, [7] стор. 5-34.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	п р	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи медіаграмотності								
Тема 1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії розвитку медіаосвіти. Основні теорії медіаосвіти.	10	2	4	4	10	1		9
Тема 2. Місце медіа у формуванні сучасної картини світу. Поняття про масову комунікацію.	10	2	4	4	10		1	9
Тема 3. Професійні стандарти в медіа та маніпулювання при їх порушенні	10	2	4	4	10		1	9
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	6	12	12	30	1	2	27
Змістовий модуль 2. Сучасна екранна культура та аудіовізуальна грамотність								
Тема 4. Види медіа. Історія медіа	20	2	4	14	20	1	1	18
Тема 5. Критичне мислення. Аналіз медіатекстів різних видів медіа	25	2	4	19	25	1	1	23
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	4	8	33	45	2	2	41
Змістовий модуль 3. Практична медіаграмотність								
Тема 6. Маніпуляції в медіа	20	2	4	14	20		1	19
Тема 7. Цифрова ідентичність в Інтернеті	25	3	6	16	25	1	1	23
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	45	5	10	30	45	1	2	42
<i>Усього годин</i>								
Разом за курсом	120	15	30	75	120	4	6	110

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Людина в світі інформації. Особисте медіаполе	2	-
2	Людина і соціальні мережі. Соціальні медіа	2	—
3	Стандарти подання інформації. Джерела інформації.	2	--
4	Новинна грамотність. Новинні стандарти	2	1
5	Створення власного медіатексту (сюжету новин)	2	1
6	Жанри в пресі. Структура сучасної газети	2	—
7	Сучасні телевізійні жанри	2	—
8	Роль фотографії у масовій комунікації, жанри та види фотографії	2	—
9	Види та жанри кінопродукції. Анімація як особливий вид кіно. Аналіз фільму через призму жанру	2	1
10	Критичний аналіз медіатекстів	2	1
11	Фактчекінг. Методологія і практичне застосування	2	—
12	Радіо як мас-медіа. Відеокліп як засіб візуалізації музичного твору	2	—
13	Психологічні маніпуляції в рекламних зразках Маніпулятивні можливості мас-медіа та реклами. Медіапрезентація	2	—
14	Створення власного рекламного продукту	2	1
15	Новітній мультимедійний засіб інтернет: за і проти (пошук та подання аргументів)	2	1
Разом		30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – **2-4 год./1 заняття**;
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – **мінімум 15 годин на 1 роботу**;
- підготовка до контрольних заходів – **(15-30) год. на 1 захід**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекційних занять	15	10
2	Підготовка до практичних завдань	30	20
3	Написання реферату/есе	20	20
4	Підготовка до тестування	10	30
5	Підготовка до контрольної роботи	—	30
Разом		75	110

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- реферат
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних завданнях	Критерії оцінювання
4	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
2	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 60.</i>	

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

Контрольна робота	Критерії оцінювання
31-40	Робота розкриває тему, основні питання, висвітлено причинно-наслідкові зв'язки, зроблено висновки. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Оригінальна. Відсутні помилки: граматичні і орфографічні.
21-30	Робота в цілому розкриває тему і основні питання, частково висвітленні причинно-наслідкові зв'язки. Висновки не в повному обсязі. Робота має всі необхідні структурні елементи. Відповідно оформлена. Відсутні значні помилки. є окремі, несуттєві загальні зауваження.
11-20	Робота відповідає вище наведеним критеріям, але має ряд недоліків в розкритті теми, висвітлення причинно-наслідкових зв'язків часткове, часткові висновки. Відступ від стандартів оформлення.
0-10	Текст і зміст роботи не відповідає темі. Робота має неохайний вигляд. Студенти не розуміє питання теми.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів</i>	

Реферат	Критерії оцінювання
20-18	1. Висловлена власна думка. 2. Є теорія і практика в оцінках. 3. Використано поняття і категорії. 4. Існують елементи компаративістики. 5. Представлена протилежна думка.
17-15	Відсутній один із перелічених вище компонентів
14-11	Відсутні два компоненти із перелічених
10-6	Відсутні три компоненти із перелічених
5-1	Присутні 1-2 компонентів із критеріїв перелічених
0	Студент не виконав роботу.
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 20 балів.</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь у практичних заняттях	60 балів	30 балів
Тест №1	10 балів	10 балів
Тест №2	10 балів	–
Контрольна робота	–	40 балів
Реферат	20 балів	20 балів
Всього	100	100

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	T1	Практична робота №1, №2	8		-
	T2	Практична робота №3, №4	8		5
	T3	Практична робота №5, №6	8		5
ЗМ2	T4	Практична робота №7, №8	8		5
	T5	Практична робота №9, №10	8		5
ЗМ3	T6	Практична робота №11, №12	8		5
	T7	Практична робота №13, №14, №15	12		5
Тест № 1			10		10
Тест №2			10		-
Реферат			20		20
Контрольна робота			-		40
Сума			100		100

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Альбарран Алан Б. Менеджмент електронних ЗМІ [Електронний ресурс] / переклад з англ. Н. Кашуби, А. Іщенко. – К.: Наука, 2009. – 296с. – Режим доступу: <http://books.google.com.ua>
2. Закон України "Про інформацію". Відомості Верховної Ради України. Київ 02.10.92 №2657 (із змінами, внесеними згідно із Законами. Останній від 13.01.11 №2938). – 52 с.
3. Закон України "Про доступ до публічної інформації". Відомості Верховної Ради України. Київ, від 13.01.11 №2939 - VI. 2011 р., № 32, стор. 1491, стаття 314.
4. Закон України "Про захист суспільної моралі". Відомості Верховної Ради України. Київ, від 20.11.03 №1296 - IV. 2004 р., № 14, стаття 192.
5. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні // Постанова Президії Національної академії педагогічних наук України від 20 травня 2010 року, протокол № 1-7/6-150 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm – 15 с.
6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; наук. ред. В. В. Резун. – Київ: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
7. Найдьорова Л.А. Кібер-булінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини / Л.А.Найдьорова //Методичні рекомендації [Електронний ресурс] / Серія: На допомогу вчителю. Вип. 4. – К., 2011. – 34 с. – Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
8. Найдьорова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі [Електронний ресурс] / Найдьорова Л. А. – Режим доступу : <http://www.academia.edu>
Найдьорова, Л. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі / Л. Найдьорова // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. – 2013. – №4. – С. 91–97.

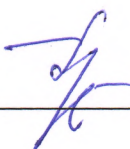
9. Тоискин В.С. Медиаобразование в информационно-образовательной среде: Учебное пособие [Электронный ресурс] / В. С. Тоискин, В. В. Красильников – Ставрополь: Изд-во СГПИ, 2009. – 122 с. – Режим доступа : <http://window.edu.ru/resource/110/7711026>

Допоміжна література

1. Абетка візуальної грамотності [Електронний ресурс] / Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. / За редакцією Волошенюк О., Іванова В., Євтушенко Р. – Київ : АУП, ЦВП, 2019. – Режим доступу: http://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnoy_gramotnosti_2019.pdf
2. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва / О. Волошенюк, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2017. – 79 с.
3. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: Моногр. [Електронний ресурс] / Бебик В. М. – К.: МАУП, 2005. – 440 с. – Режим доступу: http://www.vmurol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_motodichna_materiali/Zhurnalistska/1/Informac_comunicac_management.pdf
4. Методи маніпулятивного впливу ЗМІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
5. Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей "журналістика", "видавнича справа та редагування", "реклама та зв'язки з громадськістю" / За заг. ред. В. Е. Шевченко. – К.: Паливода А. В., 2012. – 412 с.
6. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За загальн. ред. В. Ф. Іванова. — Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. – 100 с.
7. Сучасний медіа-менеджмент у друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси [Електронний ресурс]. – Вид. 2-ге, доповн. та виправлене / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. – Київ: ЦВП, АУП, 2008. – 300 с. – Режим доступу : http://www.vmurol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_motodichna_materiali/Zhurnalistska/Suchasniy_media_management.pdf
8. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. 64 с.
9. Череповська Н. Медіаосвіта та медіакультура в ЗОШ [Електронний ресурс] / Череповська Н. – К.: Шкільний світ, 2010. – 128 с. – Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
10. Щедрина О. І. Нові інформаційні технології: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т. – К. : КНЕУ, 2005. – 445 с.
11. Як можна протидіяти "фейковим новинам"? : Аналіз. [Електронний ресурс] – Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. – Режим доступу : http://www.aup.com.ua/wpcontent/uploads/2019/11/YAK_prottydiaty_fake_news_2019.pdf

5. Національний Темпус-офіс в Україні. – Режим доступу до сайту: <http://tempus.org.ua/uk/wshha-osvita-ta-bolonskvi-proces.html>
6. Офіційний сайт лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mediaosvita.org.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту : <http://www.mon.gov.ua>.
8. Офіційний сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.unesco.org/>
9. Он-лайн курс "Медіаграмотність для освітян". – Режим доступу до сайту: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA101+2018_T3/about
10. Он-лайн курс "Медіаграмотність для громадян". – Режим доступу до сайту: <https://irex.mocotms.com/>
11. Он-лайн курс "Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності" . – Режим доступу до сайту: <https://verified.ed-era.com/ua>

Розробник програми

_____ Т. М. Костирко